

صندوق آسیایی پول به جای صندوق بین‌المللی پول!

اعتبارات خود را در اختیار شرکت‌ها و سرمایه‌گذاران قرار می‌دهند. چنین مکانیسمی حجم سرمایه‌گذاری را به صورتی غیرعادی بالایی برد. در آمریکا، برعکس، بیشترین پس‌اندازهای خانواده‌ها به دلیل نرخ پایین بهره بانکی به سرمایه‌گذاری در شرکت‌ها و معاملات املاک اختصاص پیدا می‌کند.

در مدل آسیایی ارقام بزرگ اعتباراتی که از سوی بانک‌ها به شرکت‌ها داده می‌شود باید از طریق روابط مالی بلندمدت میان بانک و شرکت پاسداری شود و دولت نیز همواره آماده باشد تا در هنگام بروز ضربه‌های اقتصادی (افزایش شدید نرخ بهره و یا کاهش شدید تقاضا) به حمایت از این دو برخیزد. چنانچه این روابط بلندمدت وجود نداشته باشد این ضربه‌ها اعتبار دهندگان را بران می‌دارد تا وام‌های خود را واپس بگیرند و موجبات سقوط شرکت‌ها را فراهم آورند. چنانچه بدهی شرکت‌ها ارقامی کلان باشد سقوط شرکت‌های بزرگ بسیار سریع‌تر از شرکت‌های کوچک به وقوع می‌پیوندد. این سیستم که به «اتحاد کاپیتالیسم» شهرت دارد و امروزه «کاپیتالیسم دوستانه» به آن اطلاق می‌شود در ژاپن سیستمی است حاکم بر اقتصاد که علاوه بر روابط بلندمدت بانک‌ها و شرکت‌ها و حمایت دولت از آن‌ها، شرکت‌های بزرگ شرکت‌های

صندوق بین‌المللی پول که تا این لحظه کاری از پیش نبرده است، عمل کند. این صندوق به حکومت‌ها و شرکت‌های آسیایی امکان و اجازه می‌دهد که بدهی‌های سنگین خود را به غرب بازپرداخت کنند و از طریق دریافت وام‌های سالم‌تر که منبع آن ذخایر مالی خود آن‌ها است به برنامه‌های احیای اقتصاد خود پردازند. تشکیل چنین صندوقی می‌تواند حاوی پیامی برای غرب باشد که آسیایی‌ها از این پس سرنوشت خود را خود به دست گرفته‌اند و بیش از این به ضمانت‌های مالی آن‌ها وابسته و متکی نیستند. چنین پیامی را بانک‌داران و منابع مالی غرب به سرعت درک خواهند کرد و با تغییر سیاستی آشکار درصدد برخواهند آمد با اختصاص منابع مالی کوتاه‌مدت با شرایط مناسب به اقتصاد کشورهای آسیایی و درنهایت اقتصاد جهانی برای بیرون آمدن از بحران کمک کنند (این در صورتی است که در گفته‌ها و اعمال خود قدری صداقت داشته باشند).

مدل آسیایی

صحبت در باره «سیستم مالی آسیایی» و شناخت ویژگی‌های آن مقوله‌ای تازه نیست. بسیاری از کشورهای آسیایی کوشش بسیار کرده‌اند که این سیستم را سیستمی کارآمد جلوه دهند. در این سیستم میزان پس‌انداز به ویژه در

حوزه خانواده‌ها در مقایسه با غرب بیشتر است و گاهی نرخ پس‌اندازها به دو برابر نرخ آن در آمریکا بالغ می‌شود و به پانزده درصد تولید ناخالص ملی می‌رسد. خانواده‌ها پس‌اندازهای خود را معمولاً در بانک‌ها (با ریسک کم) و نه در بورس سهام شرکت‌ها (با ریسک بالا) می‌گذرانند و این بانک‌ها هستند که

جهان از پیشنهاد‌های بسیار برای مقابله با بحران آسیا و مکانیسم‌های گوناگون انباشته شده است. ایالات متحده، کانادا، فرانسه و آلمان همچنان برادامه و گسترش فعالیت‌های صندوق بین‌المللی پول و یا سازمان‌های مشابه که همان سیاست‌ها را تجویز می‌کنند اصرار می‌ورزند و پا از این نیز فراتر می‌نهند و می‌گویند کنفرانسی از سران جهان پیشرفته برای پایه‌ریزی یک معماری اقتصاد جهانی با ویژگی‌های جدید تشکیل شود. در همه دستورالعمل‌های غربی برای آسیایی‌ها به آن‌ها توصیه می‌شود به تنهایی و جدا از تمهیدات غربی دست به هیچ عملی نزنند. در ماه اوت ۱۹۹۷ ژاپن تشکیل یک صندوق آسیایی پول را پیشنهاد کرد که هنگام بروز بحران‌های اقتصادی به یاری کشورهای آسیایی درگیر با بحران بشتابد. در پیشنهاد ژاپن آمده بود که این کشور، چین، هنگ‌کنگ، تایوان و سنگاپور صد میلیارد دلار در این صندوق سرمایه‌گذاری کنند. خزانه‌داری آمریکا به یاری تمام محافظ سرمایه‌داری این کشور همه کوشش خود را به کار برد تا این پیشنهاد را در نطفه خفه کند و در این راه موفق شد. خزانه‌داری آمریکا توضیح می‌داد که صندوق بین‌المللی پول باید تنها منبع و ارگان هماهنگ کننده هر حرکت برای نجات آسیایی‌ها از بحران باشد.

امروز بار دیگر ایده تشکیل صندوق آسیایی پول به طور جدی در منطقه مطرح و درباره آن بحث می‌شود که این بار به نظر می‌رسد با توجه به شکست‌های پی‌درپی سیاست‌های صندوق بین‌المللی پول در رفع بحران‌های آسیا، غرب چاره‌ای جز پذیرفتن آن نداشته باشد. صندوق آسیایی پول می‌تواند مشارکتی بسیار پراهمیت در بهبودی اوضاع اقتصادی در آسیا و سایر نقاط جهان داشته باشد. بنابراین نگرانی غرب از این که آسیا به تنهایی به راه خود برود یک نگرانی بی‌مورد و توجیه ناکردنی است. چنین صندوقی قادر خواهد بود در تأثیرگذاری بر ساختار و اقتدار سیستم‌های مالی کشورهای آسیایی بسیار بهتر از

کوچک و ضعیف را به شیوه‌های گوناگون زیر چتر حمایتی خود می‌گیرند.

در پاره‌ای از کشورهای آسیایی مقادیر بیشتری از پس‌اندازهای خانواده‌ها از طریق بازارهای مالی به بخش خصوصی منتقل شده است. سنگاپور و مالزی در به جریان انداختن چنین نقل و انتقالهایی سوابق طولانی دارند و منابع مالی خانواده‌ها چون حقوق و مزایا و صندوق‌های پولی را که از روی مال‌اندیشی به وجود آمده طبقه‌بندی، و نحوه سرمایه‌گذاری از این منابع را قانونی کرده‌اند و از پشتوانه آن‌ها اقدام به صدور اوراق سهام کرده در اختیار شرکت‌ها می‌گذارند. در تایوان دولت بر نحوه صدور اوراق سهام از این منابع نظارت مستقیم می‌کند.

به هرحال در هر یک از کشورهای آسیایی به انحاء گوناگون دولت مسؤولیت و نظارت بر نحوه نقل و انتقال این پس‌اندازها را به عهده دارد و از آن حمایت می‌کند و در سیستم روابط بلندمدت و میان مدت منابع مالی و شرکت‌ها مشارکت مستقیم دارد.

در یک سیستم خالص بازار آزاد انگلیسی - آمریکایی، رقابت و دستیابی به سود کوتاه‌مدت ساختار اعتبارات هنگفت را در هنگام بروز ضربه‌های اقتصادی در معرض حداکثر بی‌ثباتی قرار می‌دهد و اعتباردهندگان، در چنین شرایطی برای حفاظت از دارایی‌هایشان در صدد استرداد اعتبارات خود برمی‌آیند و شرکت‌هایی را که قادر به بازپرداخت وام‌های خود نیستند به فروش می‌رسانند. پس‌اندازکنندگان نیز برای پس گرفتن پس‌اندازهای خود به بانک‌ها هجوم می‌آورند. چنین رفتاری که در مواقع بروز ضربه عمومیت پیدا می‌کند موجب می‌شود که کل سیستم مالی فرو ریزد و شرایط عمومی اقتصاد را به سوی رکود و سقوط قیمت‌ها سوق دهد. برای احتراز از وقوع چنین حوادثی از مدت‌ها قبل متفکران اقتصاد انگلیسی - آمریکایی توصیه می‌کردند که دولت اقدام به تاسیس یک ارگان وام دهنده کند که میزان واگذاری اعتبارات به بخش خصوصی را در محدوده‌ای مشخص سازد و بر میزان پس‌اندازهای خانواده‌ها نیز نظارت کند. محدوده این اعتبارات و پس‌اندازها بسیار پایین‌تر از سطح آن در سیستم «اتحاد کاپیتالیسم» آسیایی‌ها بود.

یک واقعیت آشکار

در «اتحاد کاپیتالیسم» درست مثل این است

که دست‌اندرکاران آن را به فساد و تبانی در داخل سیستم دعوت کنیم. بحران‌های آسیایی نشان داده‌اند که در چنین سیستمی دست یازیدن به دسیسه‌ها و تبانی‌های مالی به عنوان یک واقعیت آشکار همواره وجود داشته‌اند؛ نمونه بارز آن اندونزی است. اما یک واقعیت دیگر نیز در این سیستم نهفته است؛ تا اواسط سالهای ۱۹۹۰ که آثار بحران در آسیا ظاهر شد کشورهای این منطقه از طریق اجرای نظام «اتحاد کاپیتالیسم» به یکی از بالاترین نرخ‌های رشد اقتصادی در تاریخ منطقه و جهان دست یافتند. این نظام پاره‌ای از کشورهای آسیایی را در صف مقدم جبهه تکنولوژی جهان قرار داد. در این میان ژاپن نشان داد که برخلاف نظر عمومی غربی‌ها، دولت می‌تواند به صورت یک ابزار کارآمد و دلسوز به حال اقتصاد و جامعه عمل کند و نظریه «همه چیز در اختیار بخش خصوصی» را نظریه‌ای کم ارزش بنمایاند.

به دلایلی چند، کشورهای آسیای جنوب شرقی در سال‌های ۱۹۹۰ اقتصادهای خود را بر روی سرمایه‌های خارجی گشودند. بانک‌های چندملیتی و سرمایه‌گذاران از سرتاسر جهان به این کشورها هجوم آوردند. در سال ۱۹۹۵ افزایش بهای دلار و کاهش ین ژاپن و یوان چین موجب رکود رقابت در حوزه صادرات در آن دسته از کشورهای آسیایی شد که اقتصادهایشان با دلار پیوند خورده بود. تایلند و مالزی به عنوان نخستین قربانیان بحران با نوسانات شدید موازنه پرداخت‌های خود روبه‌رو شدند؛ داراییهای محلی به سرعت ارزش خود را از دست دادند، اعتبارات با پول‌های محلی بی‌ارزش، و سرمایه‌گذاری‌ها تقریباً متوقف شد.

شکست صندوق

بین‌المللی پول

در چنین شرایطی صندوق بین‌المللی پول وارد صحنه می‌شود: مقامات صندوق در مذاکراتشان با تایلند، اندونزی و کره جنوبی تقاضا می‌کردند نرخ بهره بالا نگه داشته شود و سیاست‌های

محدودیت‌های مالی را به موقع اجرا گذارند که

براساس تجارب آن‌ها در آمریکای لاتین قرار داشت ولی کارایی آن در آسیا زیر سؤال بود. در آمریکای لاتین کسری‌های مالی بسیار پر حجم و تورم صورتی مزمن به خود گرفته بود، بنابراین ایجاد محدودیت‌های مالی از خود کارسازی نشان داد. در آسیا، صندوق قادر نبود خطرات محدودیت‌های مالی را درک کند، زیرا این کشورها سال‌ها بود از موازنه در بودجه‌های خود برخوردار بودند و از تورم مزمن خبری نبود. از این گذشته صندوق تلاش می‌کرد ضعف‌های اقتصادی آسیایی‌ها را از طریق اعمال تمهیداتی که در غرب مرسوم بود جانی تازه ببخشد و بر ساختار کلی آن اثر بگذارد. از جمله این تمهیدات اجرای مقررات «پال» در زمینه «کفایت سرمایه» توصیه شد: بانک‌ها و شرکت‌هایی که بدهی‌های سنگین داشتند تعطیل شوند، قوانین کار به منظور آسان کردن اخراج کارگران تغییر داده شوند و مقررات مربوط به مالکیت خارجی‌ها تغییر کند تا بانک‌ها و شرکت‌های خارجی بتوانند بانک‌ها و شرکت‌های محلی را خریداری کنند.

همه این تمهیدات به دلیل ناسازگاری سیاست‌های پولی و مالی در آسیا و غرب و تفاوت‌شان با آن‌چه که صندوق در آمریکای لاتین اجرا کرده بود از نخستین مراحل محکوم به شکست بود که چنین هم شد.

صندوق آسیایی پول

صندوق آسیایی پول می‌تواند دست به ذخیره سازی پول‌های مازاد و ذخایر ارزی بزند و مقرراتی کارساز برای دادن اعتبارات مالی وضع نماید. کشورهایی چون تایلند، اندونزی و کره جنوبی که بیشترین ضربه را از بحران آسیا تحمل کرده‌اند

تابان

دفتر خدمات مسافرت هوایی و جهانگردی
Travel & Tourism Agency

« نمایندگی فروش بلیط هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران و کلیه خطوط بین‌المللی و داخلی » فقط با یک تلفن بلیط درب منزل و محل کار شما با سرویس رایگان تحویل می‌شود * تور سوریه با مجوز رسمی از سازمان حج و زیارت (زمینی و هوایی) * برگزاری تور به تمام نقاط دنیا * بلیط و تور کیش همه روزه * تور مشهد همه روزه * اخذ ویزای دبی، شارجه * اخذ ویزای کشورهای مشترک المنافع [شوروی سابق] * اخذ ویزای ایران برای معلمان خارجی شما

نشانی: تهران، خیابان جمهوری اسلامی ابتدای تقاطع جمالیزاده، شماره ۵۷۰، صندوق پستی ۱۱۳۶۵/۸۴۳۷
تلفن و فاکس: ۹۳۱۶۱۷ - ۹۲۱۱۵۱ و ۶۲۳۲۲۱۵ - ۴۰ - ۶۲۳۲۲۹۱
عنوان تلگراف: ۳۶۷ تهران (موبایل: ۰۹۱۱۲۱۵۵۵۲۴)

بیش از چهار صد میلیارد دلار بدهی خارجی دارند که صد میلیارد آن بدهی‌های بلندمدت است و نیازی به تصمیم عاجل برای بازپرداخت آن‌ها احساس نمی‌شود.

بدیهی است که بازپرداخت این بدهی‌ها نیازمند به تامین مالی از منابع جدید است. این منابع می‌تواند خارج از توانایی‌های موجود در خود آسیا باشد. به عبارت دیگر کشورهای آسیایی چنانچه بتوانند سیصد میلیارد دلار ذخایر این صندوق را تامین نمایند موفق خواهند شد نه تنها خود را از بحران موجود بیرون بکشند بلکه ثبات اقتصادی آینده خود را تامین کنند. تاکنون نشان داده شده است که درجه وابستگی‌های داخلی کشورهای آسیایی به این مفهوم بوده که بروز بحران در یکی از آن‌ها بلافاصله سایر کشورها را تحت تاثیر قرار می‌دهد، بنابراین ایجاد یک منبع مشترک برای یاری هر یک از این کشورها در هنگام بروز بحران از سرایت آن به دیگری جلوگیری می‌کند. در طرح اولیه این صندوق پیش‌بینی شده که اعضای آسیایی آن در نخستین

سرمایه اولیه این صندوق معادل صد میلیارد دلار پیش‌بینی شده است که می‌تواند به بحران مالی ببرهای آسیا خاتمه دهد.

سوی اعضاء ضمانت شده است تامین نمایند. این صندوق هنگام بروز مشکل مالی در یک کشور عضو به سرعت به یاری آن خواهد شتافت و ثبات را نه به شیوه اصلاحات صندوق بین‌المللی پول بلکه در اشکال منطقه‌ای به آن بازخواهد گرداند. عملیات این صندوق با هدف تقویت اقتدار سیستم مالی به شیوه آسیایی و نه به منظور کنارگذاشتن این سیستم خواهد بود، چرا که چنین سیستمی کارایی خود را قبلاً نشان داده است. بدیهی است چنین صندوقی در آینده به رقابت با صندوق بین‌المللی پول برخواید خاست ولی این مسأله چندان اهمیتی ندارد، زیرا صندوق بین‌المللی پول همواره رقابت را برای دیگران تجویز می‌کند. بازنده اصلی در این میان سرمایه‌داران و سرمایه‌گذاران سیری‌ناپذیر غرب هستند که دستشان از منابع پرسود آسیایی کوتاه شده است.

مأخذ: مجله اکونومیست - ۱۳ نوامبر ۱۹۹۸
برگردان از بخش ترجمه «گزارش»

مرحله صد میلیارد دلار در آن ذخیره‌سازی کنند و بقیه را به صورت انتشار سهام به شیوه سهام بانک جهانی یا سهام بازارهای مالی منطقه‌ای که از

HEPCO

Poclair

تعمیرگاه زنجیرهای بلادوزر

آرمن آلکساندریان
آرشاویر کشیشیان

تهران - سه راه آذری - خیابان زرنند - روبروی بانک تجارت - شماره ۱۰۳

تلفن: ۶۶۹۱۰۴۴ - ۶۶۹۷۵۷۰

CAT

KOMATSU

LIEBHERR